

R de wereld

Rofran

Gevlucht naar kamp Al-Za'atari

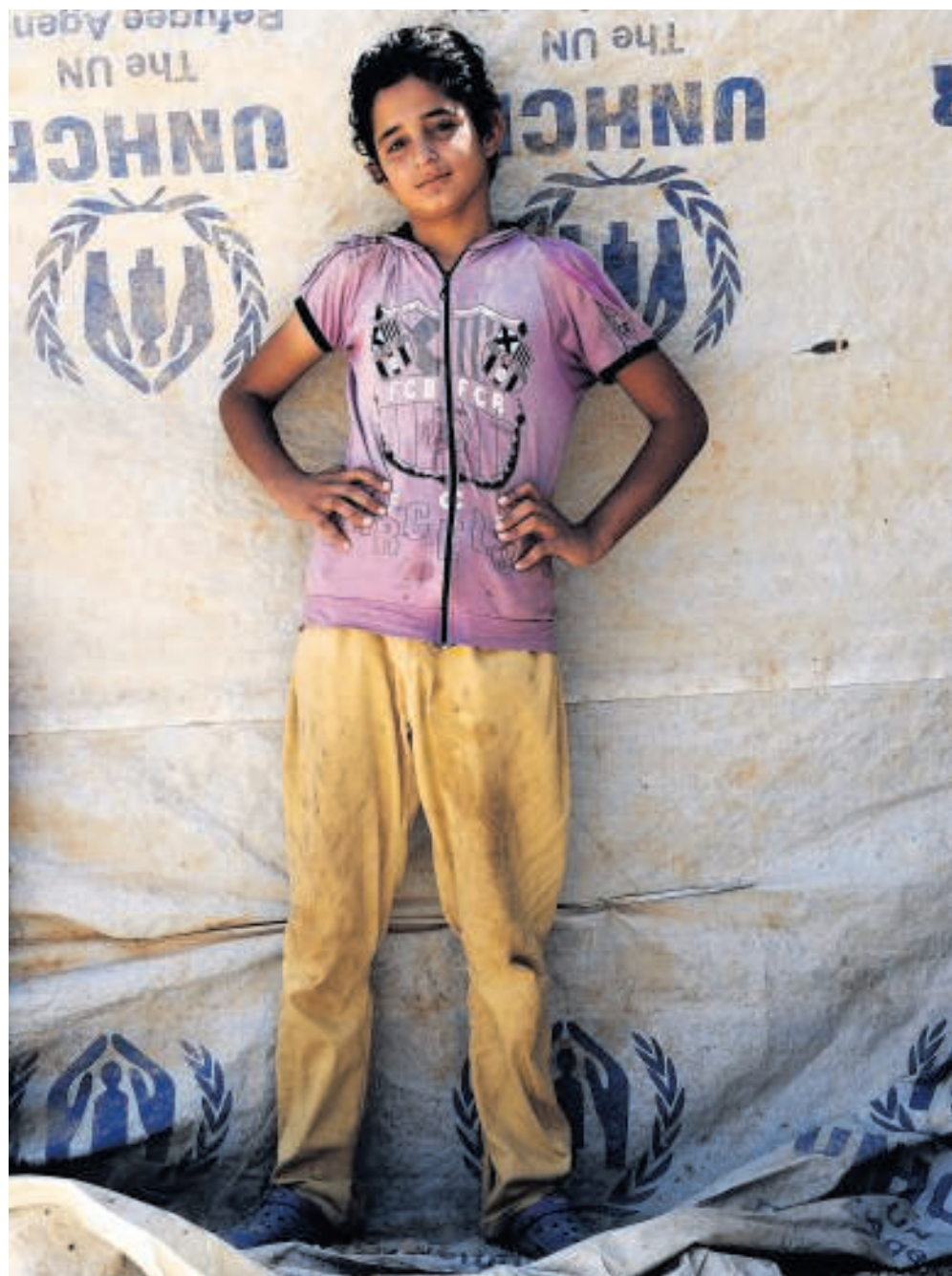
6
**Gestreste
dolfijnen**
Turkse biologe
schiet te hulp

12
**Groene
heuvels**
Rondrijden door
Oost-Sussex

Rofran

Mohammed

Jaman

Safa'a

Eén miljoen kinderen zijn al uit Syrië gevlucht. Ze leven in kampen in Turkije, Libanon, Irak en Jordanië. Vier van hen, uit het **Jordaanse kamp Al-Za'atari**, vertellen wat hen bezighoudt. tekst RINKE VERKERK foto's THIJS HESLENFELD

Vier van de één miljoen

Rofran (10)

Rofrans moeder sliep, tijdens het voeden van haar baby, toen een kerosinelamp van tafel op het tapijt viel. Kerosinelampen waren nodig omdat de elektriciteit in Aleppo was afgesloten vanwege de crisis. Het was februari 2012. Rofran speelde in een andere kamer in hun huis. Zij had niet door dat haar moeder door de rook al bewusteloos was. Het gehuil van haar babyzusje redde hun levens. Haar moeder schrok wakker en duwde Rofran, de baby, haar peuterzusje en zichzelf door de vlammen naar buiten. Ze liepen alle vier derdegraads brandwonden op. Nu, in het Jordaanse stadje Mafraq, heeft haar moeder littekens op haar buik. De huid van Rofrans zusje, inmiddels twee, is vooral op haar zij ernstig beschadigd. Zelf heeft Rofran dik littekenweefsel op haar rechterzij en -bovenbeen.

Rofran: "Ik herinner me hier, in Mafraq, nog de geluiden van de oorlog. Ik hoorde ze als ik naar school liep."

Maken die je nog bang?

"Ja."

Vind je het erg dat je nu zo'n wond op je arm hebt?

"Nee. Ik heb mijn arm geaccepteerd."

Jaman (9)

Wie was in Syrië jouw beste vriend?

"Mijn oom. Hij heeft mijn leven gered. Ik heb een schotwond in mijn been."

Jaman hijst zijn broekspijp omhoog en laat zien waar de kogel dwars door zijn scheenbeen is gevlogen. "Hij heeft mijn leven gered, want hij is arts. Nu doet het alleen nog pijn met rennen."

Hoe kom je aan die schotwond?

"Een scherpschutter van Assad schoot op me toen ik met mijn tante voor een muurtje stond. Ik rende heen en weer. Ik denk dat die scherpschutter dacht dat ik een spelletje met hem speelde. Eerst schoot hij mis. Toen schoot hij raak. Mijn tante heeft me naar mijn oom gedragen."

Wat is met die scherpschutter gebeurd?

"Een soldaat van het Vrije Syrische Leger heeft hem opengesneden en heeft zijn kop afgehakt."

Mohammed (15)

"Mijn vader is elektricien. Elke morgen doe ik klusjes voor hem. Daarmee verdien ik geld. Ik ben heel trots op alles wat ik met elektriciteit kan doen. Dat heb ik van mijn vader geleerd. Later wil ik ook elektricien worden. En circusspeler."

Circusspeler?

"Ik ga elke middag naar Sirkus Magenta, van een Finse organisatie. Op een middag kwamen ze me vragen mee te doen, bij mijn tent. Toen ze daarna niet terugkwamen, heb ik het circus zelf gevonden. Ik kan nu jongleren en op stelten lopen. Later wil ik circusspeler worden, want als ik jongleer of op stelten loop, kijken de mensen naar mij. Ze bewonderen me. Maar in Syrië zijn geen circussen, dus ik denk dat dat niet zal gaan."

Safa'a (15)

Ga je naar school? "Ja."

Wat is je lievelingsvak? "Arabisch."

Waarom? "Lekker gemakkelijk."

Schrijf je zelf ook? "Ja."

Wat schrijf je? "Gedichten."

Kun je er één voordragen? "Ja."

Op dat moment haalt de stille Safa'a een stuk papier uit haar broekzak. Als ze wat daar in het Arabisch op staat, voorleest, verandert haar monotone stem in gezang.

"Rustig maar, wacht, rustig maar.

Want we zijn ver weg van huis.

Zend mijn vrede en mijn liefde,

Aan ons land, waar we zijn opgegroeid.

Zend de vogels in ons land mijn groeten,

Want ze zullen zingen als we thuiskomen.

Groet onze citroenbomen, groet mijn familie,

Die me voedde, voor me zong, me het leven leerde.

Mijn moeder ruikt nog steeds haar bed van thuis.

Groet mijn burens, mijn geliefden.

Groet alle moedige mensen.

Buig voor onze laatste krachten, die we samen geven

voor ons land."

65.000 kinderen in Al-Za'atari

Van de één miljoen Syrische vluchtelingenkinderen leven er 65.000 in het Jordaanse vluchtelingenkamp Al-Za'atari. Over de woestijn waar het kamp is gebouwd, zeggen Syriërs: "Het is een kerkhof voor kamelen. Kamelen kunnen hier niet eens leven, maar Syriërs wel." Het kamp, voor zestigduizend mensen, werd 28 juli 2012 geopend. Nu wonen er 116.000 mensen, van wie de helft in een tent. Elke dag worden hier ongeveer zeventig baby's geboren.

Van de 65.000 kinderen zouden er dertigduizend naar school moeten gaan. Unicef heeft vijftienduizend schoolbankjes geregeld. Twaalfduizend kinderen staan geregistreerd, maar slechts vierduizend van hen gaan echt naar school. Dat komt in de eerste plaats doordat Syrische ouders tot voor kort verwachtten dat zij maar tijdelijk in het kamp zouden verblijven. Naar school gaan was dan niet nodig. Ten tweede zijn ouders bang dat het kampdiploma in Syrië ongeldig zal zijn. Maar de derde en belangrijkste reden dat zo weinig kinderen naar school gaan, is dat kinderen werken en meehelpen in het huishouden. Veel mannen vechten voor het Vrije Syrische Leger of zijn omgekomen. De oudste kinderen verdienen daarom de kost met smokkelen, stelen en klusjes. Verder kost water en brood halen veel tijd. De problemen voor kinderen in Al-Za'atari zijn in elk geval zo groot dat Unicef, Save the Children en de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen ze nauwelijks kunnen helpen.

Met dank aan tolk Anwar